

1 PONDĚLÍ

Úvodní blok: 2 hodiny

Pokyny: Ve schránce se objeví dopis od skřítky Lesníčka:

Milí třetáci,

píši Vám jménem všech lesních bytostí. Stala se nám naprosto hrozná věc. Kouzelný les totiž navštívili zlí bazilišci, kteří nemají rádi nic kouzelného a nejraději by ze všeho udělali kámen. Lesní obyvatele vyhnali, rozduplici jim domečky. Les poté začarovali, aby se do něj kouzelné bytosti nemohly vrátit. Zachránit nás může jen ten, kdo má odvážné a laskavé srdce, před takovým člověkem bazilišci nebudou mít žádnou šanci. Aby však mohl smrtelník dokázat, že na záchranu lesa stačí, musí porozumět jeho tajemstvím a prokázat, že chce druhým skutečně pomoci.

Pokud jste ochotni nás vysvobodit, napište nám, prosím, dopis.

S pozdravem

skřítek Lesníček

Diskuse:

- ✓ Žáci jsou rozdělení do čtyř skupin. Dvě skupiny dostanou za úkol vymyslet argumenty, proč by lesním bytostem neměli pomáhat, a dvě skupiny dostanou za úkol vymyslet argumenty, proč by měli pomoci.
- ✓ Po chvíli se spojí skupiny, které měly stejný úkol a sepíší své argumenty. Následně zvolí zástupce, který jejich argumenty přednese.
- ✓ Třída si sedne do kruhu a každý se k argumentům stručně vyjádří a sdělí, k jakému táboru se spíše přiklání.
- ✓ Následuje tajné hlasování o tom, zda lesním bytostem pomoci či nikoliv¹.

¹ V případě, že bychom si nebyli téměř jistí, že děti budou motivované se do projektu pustit, vynechala bych diskusi a snažili bychom se žáky motivovat, aby byli nápadu zachránit les nakloněni.

Píšeme odpověď:

- ✓ Společně s žáky na základě vzorového dopisu od skřítky Lesníčka vyvodíme, jaké náležitosti musí dopis obsahovat.
- ✓ Na tabuli vznikne jakási šablona naší odpovědi pro Lesníčka. Každý však bude psát dopis sám za sebe.
- ✓ Během psaní dopisu se mohou žáci ptát učitele na věci, u kterých si nejsou jistí.
- ✓ V průběhu nadcházející činnosti učitel dopisy zkontroluje a tužkou vyznačí nedostatky tak, aby si žáci před odesláním dopisu ještě mohli opravit své chyby.
- ✓ Poté dopisy „odešleme“ – položíme je např. do nějakého koše na chodbě, odkud je odnese ochotný kolega.

Zviditelnění skřítky:

Skřítek Lesníček je velmi potěšen tím, že mu děti chtějí pomoci, přestane se bát a za odměnu se jim „zviditelní“. Sedneme si s dětmi na koberec, učitel vstoupí do role skřítky Lesníčka a začne vyprávět:

„Milé děti, dovoluji vám, abych se představil. Jmenuji se Lesníček a patřím mezi lesní skřítky. Les je moje oblíbené místo. Narodil jsem se pod smrkem vedle liščí nory. Jako malý jsem si hrál ve vykotlaných stromech, ve větvích dubů a habrů, schovával jsem se za pařezy a jedl spoustu borůvek. Teď už jsem starší, a tak jsem dostal za úkol pečovat o lesní zvěř i rostliny. O tom vám ale budu vyprávět až později. Abyste nám dokázaly pomoci zachránit kouzelný les, musím vás naučit něco o tom, jak je důležité si navzájem pomáhat, a proto jsem se vám rozhodl vyprávět jeden příběh ze svých cest.

Když jsem ještě patřil mezi mladé a nezkušené skřítky, poslala mě rada starších do světa, abych zjistil, jak se žije v lesích v jiných královstvích. Těšil jsem se na nová dobrodružství, a tak jsem si sbalil raneček a vyrazil na cesty. Prošel jsem mnoho lesů. Některé byly tajuplné a trochu strašidelné, do jiných svítilo slunce plnými doušky a v mlází se schovávaly drobné hříbky. Navštívil jsem místa s ohromnými urostlými borovicemi i malými smrčky okousanými od srnek. Každý les byl něčím zajímavý, ale obzvlášť jsem si zapamatoval ten, který se rozkládal za mnoha horami a řekami... jmenoval se Les Šedivák.

Vešel jsem dovnitř a nestačil jsem se divit. Na první pohled to vypadalo, jako by se tudy prohnila šílená vichřice. Všude ležely popadané větve. Potkal jsem srnku s poraněným kopýtkem, ježka s bodlinou v nose a lišku bez ocasu. Chtěl jsem najít místní skřítky, abych se jich zeptal, co to má všechno znamenat, ale když jsem uviděl jejich obydlí, byl jsem v šoku ještě více. Měli spoustu malých domečků, ale všechny stály nakřivo, měly děravé střechy a rozpadaly se. Než jsem se stihl dodivit, jeden skřítek zrovna vylezl ven, a tak jsem hned využil příležitosti a zeptal se: „Dobrý den, přeji, jsem skřítek Lesníček z Kouzelného lesa a rád bych se optal, jestli to tedy nevadí, co se ve vašem lese stalo, že vypadá tak smutně?“ Cizí skřítek zamračeně odvětil: „Mladý muži, nějak moc se staráš. Tady je všechno v nejlepším pořádku!“ Už jsem se chtěl otočit, ale nedalo mi to: „Ehm, že jsem tak smělý. Proč tady tedy všude leží větve, vaše domky se rozpadají a po lese chodí poraněná zvířátka?“ „No, proč, proč... Proč by ne? Co zvířata dělají, že se dostanou do šlamastyky, to já nehlídám. Větve ze stromů prostě padají, nejsou tam lepidlem přilepené a domky jsou křivé, ale zkus si postavit domek sám, to seš pak rád, že drží pohromadě.“ Skoro jsem se nezmohl na slovo, ale přeci jen jsem se ještě opatrně otázel: „A proč si tedy navzájem nepomůžete? Vždyť zavázat srnce kopýtko trvá chvíličku, a když staví dva nebo tři, hned je z toho pěkná chaloupka.“ Cizí skřítek si mě otráveně změřil a odsekl: „A koho jako zajímá cizí domek? Nebo nějaký kopejtko? Já mám svých starostí dost. Nashle!“ A zmizel v křoví.

Byl jsem smutný, když jsem tento les viděl, ale o to více jsem se těšil domů, do Kouzelného lesa, kde zvířátka ošetřujeme my, lesní skřítky, a spadlé větve vždy uklidíme. Proto je nám tady spolu tak hezky, protože si pomáháme. Mám velkou radost, že jste za námi přišli na návštěvu, jelikož si myslím, že se od nás můžete leccos přiučit a na oplátku my od vás také. Tak hurá do toho!“

ČESKÝ JAZYK

Žáci dostanou do čtveřic sérii otázek k příběhu, abychom si ověřili, co vše si zapamatovali. Až budou skupiny hotové, tak se znovu posadíme do kruhu a odpovědi si společně sdělíme.

Otázky:

1. Jak se jmenuje skřítek, který příběh vypráví, a odkud pochází?
2. Proč se skřítek vydal do světa?
3. Jak to vypadalo v lese Šediváku?
4. Jak se skřítek v takovém lese cítil?
5. Vyjmenujte tři rozdíly mezi Kouzelným lesem a lesem Šedivákem.

Otázky ke společné diskusi v kruhu:

1. Co hrozí v našem světě, když si lidé nebudou pomáhat?
2. Kdy se vám stálo, že někdo pomohl vám s něčím, co pro vás bylo důležité?
3. Kdy jste vy pomohli někomu jinému?
4. Jsou věci, které jsou pro vás těžké zvládnout bez pomoci? Jaké to jsou?
5. Myslíte si, že v životě potřebujeme pomoc druhých?

U příběhu skřítků Lesníčka ještě zůstaneme, ale tentokrát se na něj podíváme z jazykového hlediska. Žáci dostanou příběh vytištěný a k němu několik úkolů:

1. V oranžové části textu vyznačte slova v nespisovném tvaru a napište jejich spisovnou podobu.
2. V červené části podtrhněte modrou barvou podstatná jména, zelenou barvou slovesa a černou barvou přídavná jména.
3. Vyberte si jedno z podtržených sloves a použijte ho ve větě. Zvládnete si vybrat i další a vytvořit souvětí?

Učitel vysvětluje: „Možná jste si všimli, že totéž slovo může mít různé tvary. Běžně je používáme, ale dnes se s nimi začneme učit pracovat. Abychom to zvládli, musíme se nejdříve naučit, jak vytvořit základní tvar u podstatných jmen. To uděláme tak, že se na určité slovo zeptáme otázkou **Kdo? Co?**“

Stoupneme si s dětmi do kruhu a do klobouku dáme různá slova v různých tvarech a děti je budou dávat do tvaru základního.

Na konci hodiny žáci dostanou pracovní list, kde budou z dvojic slov vybírat to, které je v základním tvar. (Nebo se zde nabízí možnost, že tento úkol udělají všichni společně na tabuli.)

Zakroužkujte slova, která JSOU v základním tvaru. Pomáhejte si otázkou <i>Kdo? Co?</i>	
skřítek / skřítko	malinami / maliny
lesem / les	domeček / domečku
borůvkách / borůvky	větve / větví
list / listu	tráva / trávou
srnek / srnky	jeleny / jelení
liška / liškou	stromy / stromů